

NR 155/2014

**OPINIE O DZIAŁALNOŚCI
PARLAMENTU, PREZYDENTA
I WŁADZ SAMORZĄDOWYCH**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W cyklu miesięcznym badamy nastawienie Polaków do parlamentu i prezydenta, a w ostatnim czasie również do kończącej kadencję władz samorządowych¹.

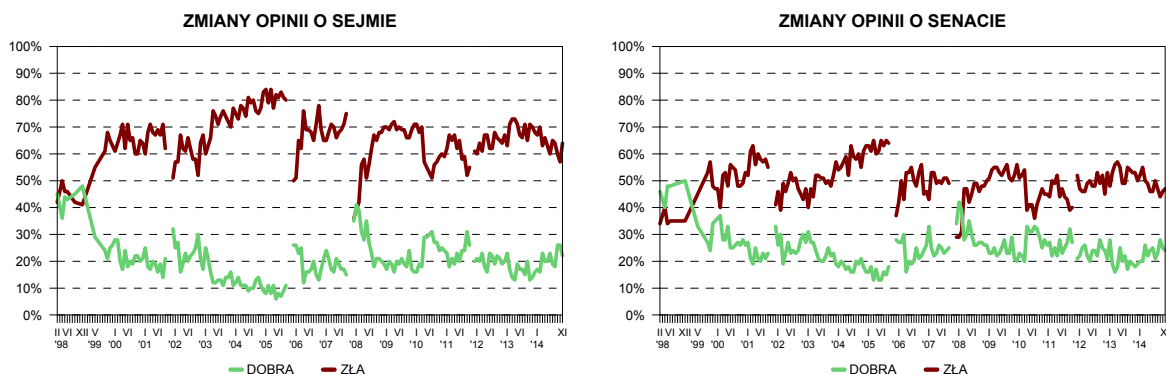
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Polacy są na ogół niezadowoleni z tego, jak funkcjonuje parlament. W ciągu miesiąca notowania izby niższej uległy pogorszeniu – zwiększyła się liczba osób negatywnie oceniających pracę posłów (z 57% do 64%), zarazem o 4 punkty procentowe (do 22%) zmniejszyła się grupa tych, które postrzegają ją pozytywnie. Z kolei notowania Senatu pozostają niezmienione. Dobre opinie o działalności izby wyższej wyraża jedna czwarta respondentów (24%), natomiast krytykuje ją niemal połowa (47%).

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany X–XI 2014
		2013		2014											
		XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
		w procentach													
Sejm	dobra	14	16	17	16	23	20	20	23	19	18	26	26	22	–4
	zła	70	68	67	70	63	66	63	60	65	64	60	57	64	+7
	Trudno powiedzieć	16	16	16	14	14	14	17	17	16	18	14	17	14	–3
Senat	dobra	18	19	20	20	26	22	24	25	21	23	28	25	24	–1
	zła	53	50	52	55	50	49	46	46	50	47	44	46	47	+1
	Trudno powiedzieć	29	31	28	25	24	29	30	29	29	30	28	29	29	0

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (294) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 6–16 listopada 2014 roku na liczącej 934 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Pod względem dobrych ocen działalności Sejmu i Senatu wyróżniają się najmłodszy respondenci. Pozytywnej opinii o pracy posłów sprzyja ponadto w pewnym stopniu zamieszkiwanie w dużych miastach (100–500 tysięcy mieszkańców), wykształcenie podstawowe, niskie dochody *per capita* w gospodarstwie domowym (do 500 zł), ale również zadowolenie z własnej sytuacji materialnej. Z kolei relatywnie bardziej krytyczni są wobec niej przedstawiciele takich grup zawodowych jak technicy i średni personel, prywatni przedsiębiorcy, a także zarówno osoby najbardziej zaangażowane w praktyki religijne (biorące w nich udział kilka razy w tygodniu), jak i w ogóle w nich nieuczestniczące.

Uwzględniając największe elektoraty partyjne, można stwierdzić, że pracę posłów najczęściej pozytywnie odbierają zwolennicy ugrupowań rządzącej koalicji – Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego, trzeba jednak zaznaczyć, że również wśród nich częściej jest ona krytykowana niż chwalona. Niezadowolenie z funkcjonowania izby niższej dominuje wśród wyborców Prawa i Sprawiedliwości (oraz wyborców Solidarnej Polski i Polski Razem), a także – w jeszcze większym stopniu – Sojuszu Lewicy Demokratycznej.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	38	55	7
PSL*	27	55	18
PiS wraz z Solidarną Polską i Polską Razem	22	70	8
SLD*	16	82	2
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	23	59	18
Niezamierzający głosować	13	67	20

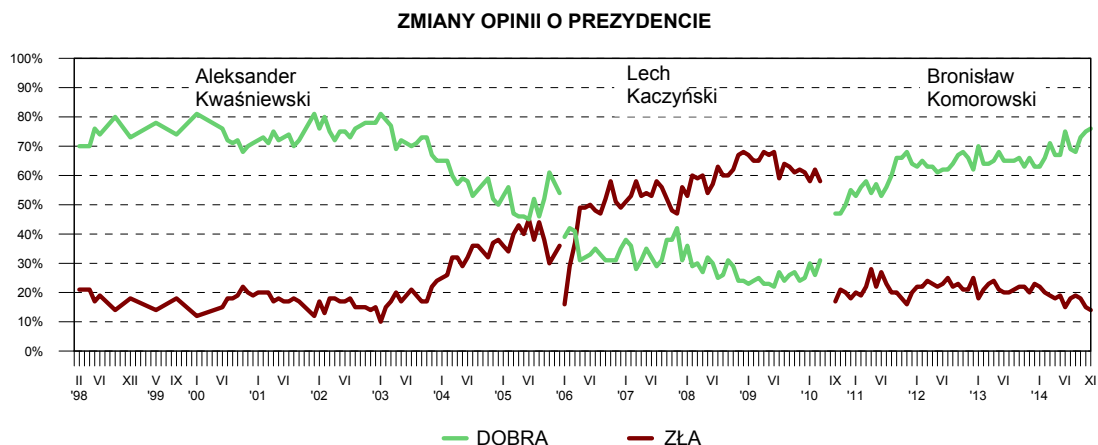
* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

W listopadzie zarejestrowaliśmy najlepsze notowania głowy państwa w tej kadencji. O prezydenturze Bronisława Komorowskiego pozytywnie wypowiada się ponad trzy czwarte badanych (76%), natomiast negatywnie ocenia ją mniej więcej co siódmy (14%).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań																				Zmiany X–XI 2014
	2013								2014												
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI		
	w procentach																				
Dobra	68	65	65	65	66	63	66	63	63	66	71	67	67	75	69	68	73	75	76	+1	
Zła	21	20	20	21	22	22	20	23	22	20	19	18	19	15	18	19	18	15	14	-1	
Trudno powiedzieć	11	15	15	14	12	15	14	14	15	14	10	15	14	10	13	13	9	10	10	0	

Osoby zadowolone z prezydentury Bronisława Komorowskiego dominują we wszystkich wyodrębnionych w analizie grupach społecznych i elektoratach partyjnych. Na tle innych, najlepiej oceniają ją badani w wieku od 55 do 64 lat, respondenci z gospodarstw domowych o najwyższych dochodach *per capita*, przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem, rolnicy, a także badani deklarujący lewicową orientację polityczną, wyborcy PO oraz SLD. Z kolei jej krytyczny odbiór zauważalnie koreluje z dużym zaangażowaniem w praktyki religijne, poparciem dla PiS (oraz Solidarnej Polski i Polski Razem), a także – w mniejszym stopniu – z prawicowymi poglądami politycznymi.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	92	4	4
SLD*	88	2	10
PSL*	78	17	5
PiS wraz z Solidarną Polską i Polską Razem	30	34	36
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	80	10	10
Niezamierzający głosować	67	17	16

* Dane dotyczące tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę ich zwolenników w próbie

Uznanie dla tej prezydentury jest niemal powszechne wśród osób głosujących na Bronisława Komorowskiego w II turze wyborów prezydenckich, a także – co warto podkreślić – przeważa nad nastawieniem krytycznym w gronie popierających wówczas Jarosława Kaczyńskiego.

Tabela 5

Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku	Oceny działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	91	4	5
Głosujący na Jarosława Kaczyńskiego	50	36	14
Niegłosujący	68	16	16

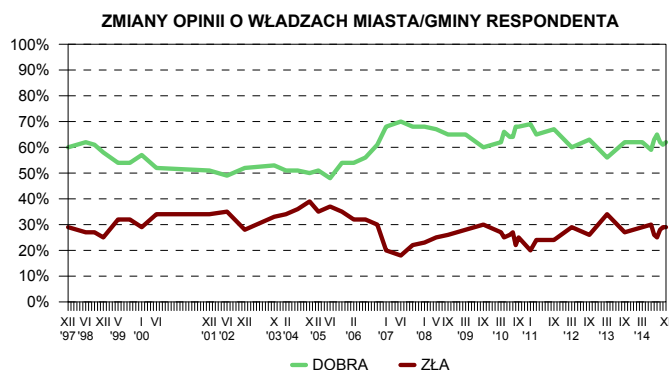
OCENY DZIAŁALNOŚCI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH

Notowania władz samorządowych tej i ubiegłej kadencji były względnie stabilne i listopadowy pomiar nic w tej kwestii nie zmienił. Tuż przed wyborami zadowolenie z działalności władz lokalnych w swojej miejscowości zadeklarowało ponad trzy piąte badanych (62%), natomiast niemal jedna trzecia (29%) wypowiada się o niej z dezaprobatą.

Tabela 6

Oceny władz miasta/gminy	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany X-XI 2014
	IX '10	I '11	III '11	IX '11	III '12	IX '12	III '13	IX '13	III '14	VI '14	VII '14	VIII '14	IX '14	X '14	XI '14	
	w procentach															
Dobra	68	69	65	67	60	63	56	62	62	59	63	65	62	61	62	+1
Zła	25	20	24	24	29	26	34	27	29	30	26	25	28	29	29	0

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Najwięcej zadowolonych z pracy samorządowców jest wśród najmłodszych respondentów i osób deklarujących wysokie dochody, natomiast znaczny odsetek opinii negatywnych obserwujemy wśród badanych w wieku od 35 do 44 lat, mieszkańców miast średniej wielkości (20–100 tysięcy) oraz źle sytuowanych.

Polacy mają na ogół krytyczne nastawienie do jakości pracy parlamentarzystów. W listopadzie odnotowaliśmy dodatkowo pogorszenie opinii o działalności izby niższej, która budzi obecnie niezadowolenie około dwóch trzecich badanych. Nie zmieniły się natomiast w istotnym stopniu notowania Senatu, którego funkcjonowanie – tak jak przed miesiącem – negatywnie ocenia blisko połowa społeczeństwa. Z kolei prezydentura Bronisława Komorowskiego cieszy się niesłabnącą aprobatą obywateli. Co więcej, w tym miesiącu jest ona odbierana lepiej niż kiedykolwiek – obserwujemy rekordowo wysoki odsetek Polaków zadowolonych z działalności głowy państwa i najniższy z dotychczasowych odsetek odbierających ją negatywnie. Przeważnie dobre oceny na koniec kadencji – zresztą podobnie jak przez cały okres jej trwania – uzyskują władze samorządowe, o których działalności dobre zdanie ma około trzech piątych respondentów.

Opracował
Michał FELIKSIAK

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		22	64	14	933
Płeć	Mężczyźni	21	72	7	452
	Kobiety	23	57	20	481
Wiek	18–24 lata	34	52	14	105
	25–34	22	61	17	185
	35–44	16	71	13	164
	45–54	22	66	12	145
	55–64	21	71	8	165
	65 lat i więcej	23	61	16	169
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	64	16	370
	Miasto do 19 999	21	66	14	138
	20 000 – 99 999	22	68	10	180
	100 000 – 499 999	28	59	13	155
	500 000 i więcej mieszk.	25	66	9	90
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	27	56	17	193
	Zasadnicze zawodowe	23	61	16	228
	Średnie	19	70	12	288
	Wyższe	22	68	10	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	65	14	107
	Średni personel, technicy	9	83	8	42
	Pracownicy adm.-biurowi	19	67	14	51
	Pracownicy usług	21	64	15	71
	Robotnicy wykwalifikowani	20	70	11	95
	Robotnicy niewykwalifik.	30	54	15	35
	Rolnicy	20	59	21	40
	Pracujący na własny rach.	8	78	14	41
	Bezrobotni	22	65	13	71
	Emeryci	21	66	13	186
	Renciści	31	58	11	62
	Uczniowie i studenci	38	49	12	67
	Gospodynie domowe i inni	26	59	16	66
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	64	14	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	67	10	83
	sekt. pryw. poza rolnict.	18	69	14	226
	prywatnym gosp. rolnym	16	64	20	34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	32	56	13	121
	501–750	17	72	12	102
	751–1000	26	60	14	125
	1001–1500	22	66	11	157
	Powyżej 1500 zł	23	68	9	223
Ocena własnych war. mater.	Źle	20	68	11	113
	Średnie	17	68	14	412
	Dobre	28	60	13	408
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	75	8	38
	Raz w tygodniu	25	60	15	422
	1–2 razy w miesiącu	23	65	12	153
	Kilka razy w roku	20	67	13	201
	W ogóle nie uczestniczy	16	73	11	112
		16	73	11	112
Poglądy polityczne	Lewica	24	67	8	165
	Centrum	23	67	9	292
	Prawica	25	65	10	271
	Trudno powiedzieć	15	58	27	205

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		24	47	29	932
Płeć	Mężczyźni	25	50	25	452
	Kobiety	23	44	33	480
Wiek	18–24 lata	33	43	23	104
	25–34	24	46	30	185
	35–44	15	52	33	164
	45–54	26	45	29	145
	55–64	25	48	27	165
	65 lat i więcej	23	45	32	169
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	48	30	370
	Miasto do 19 999	22	47	31	138
	20 000 – 99 999	25	49	26	180
	100 000 – 499 999	30	44	26	154
	500 000 i więcej mieszk.	23	39	37	90
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	27	40	33	192
	Zasadnicze zawodowe	26	46	28	228
	Średnie	20	55	25	288
	Wyższe	25	42	33	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	23	37	40	107
	Średni personel, technicy	12	67	21	42
	Pracownicy adm.-biurowi	25	50	25	51
	Pracownicy usług	20	49	30	71
	Robotnicy wykwalifikowani	20	55	25	95
	Robotnicy niewykwalifik.	32	41	27	35
	Rolnicy	33	39	28	40
	Pracujący na własny rach.	7	69	23	41
	Bezrobotni	28	36	36	70
	Emeryci	23	46	30	186
	Renciści	33	44	23	62
	Uczniowie i studenci	35	39	26	67
	Gospodynie domowe i inni	20	50	30	66
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	40	34
społce właścicieli prywatnych i państwa		23	57	21	83
sekt. pryw. poza rolnict.		19	52	29	226
prywatnym gosp. rolnym		31	43	25	34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	29	46	25	121
	501–750	21	47	32	102
	751–1000	27	47	26	125
	1001–1500	27	47	26	157
	Powyżej 1500 zł	25	45	30	223
Ocena własnych war. mater.	Źle	25	47	28	113
	Średnie	19	51	30	412
	Dobre	29	42	29	407
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	52	22	38
	Raz w tygodniu	26	44	30	422
	1–2 razy w miesiącu	25	50	25	153
	Kilka razy w roku	21	49	31	201
	W ogóle nie uczestniczy	20	47	33	111
Poglądy polityczne	Lewica	30	48	22	165
	Centrum	20	52	27	292
	Prawica	30	44	26	270
	Trudno powiedzieć	16	42	43	205

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Bronisława Komorowskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		76	14	10	932
Płeć	Mężczyźni	77	15	8	452
	Kobiety	76	12	12	480
Wiek	18–24 lata	75	20	5	104
	25–34	76	11	13	185
	35–44	73	14	13	164
	45–54	68	18	13	145
	55–64	85	9	7	165
	65 lat i więcej	78	13	9	169
Miejsce zamieszkania	Wieś	76	13	11	371
	Miasto do 19 999	78	10	12	137
	20 000 – 99 999	73	17	10	180
	100 000 – 499 999	77	14	9	154
	500 000 i więcej mieszk.	75	16	9	90
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	78	12	10	192
	Zasadnicze zawodowe	75	10	15	228
	Średnie	73	19	8	287
	Wyższe	80	12	8	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	85	10	5	107
	Średni personel, technicy	73	14	13	42
	Pracownicy adm.-biurowi	77	10	13	51
	Pracownicy usług	68	14	18	70
	Robotnicy wykwalifikowani	65	23	13	95
	Robotnicy niewykwalifik.	71	17	12	35
	Rolnicy	84	7	9	40
	Pracujący na własny rach.	75	15	10	42
	Bezrobotni	73	11	17	70
	Emeryci	81	10	8	186
	Renciści	78	16	6	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	80	10	10	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	77	16	8	83
	sekt. pryw. poza rolnict.	70	17	13	227
	prywatnym gosp. rolnym	82	7	11	34
	Do 500 zł	78	11	11	121
	501–750	69	15	16	101
Dochody na jedną osobę	751–1000	75	17	8	125
	1001–1500	74	20	6	157
	Powyżej 1500 zł	84	10	6	223
	Ocena własnych war. mater.	Źle	76	17	7
Średnie		71	15	13	413
Dobre		81	11	8	407
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	65	31	4	38
	Raz w tygodniu	75	13	11	422
	1–2 razy w miesiącu	78	9	12	153
	Kilka razy w roku	81	12	8	201
	W ogóle nie uczestniczy	72	16	12	111
Poglądy polityczne	Lewica	83	10	7	165
	Centrum	81	11	8	293
	Prawica	71	21	8	270
	Trudno powiedzieć	70	11	19	204

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność władz lokalnych w Pana(i) gminie, miejscowości?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		62	29	9	933
Płeć	Mężczyźni	61	31	8	452
	Kobiety	62	28	10	481
Wiek	18–24 lata	73	19	8	104
	25–34	60	33	8	185
	35–44	57	36	8	164
	45–54	60	32	8	146
	55–64	62	30	8	165
	65 lat i więcej	62	24	14	169
Miejsce zamieszkania	Wieś	65	29	6	371
	Miasto do 19 999	58	28	14	138
	20 000 – 99 999	52	40	8	180
	100 000 – 499 999	69	22	9	154
	500 000 i więcej mieszk.	60	25	15	90
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	63	26	11	192
	Zasadnicze zawodowe	59	29	12	228
	Średnie	58	34	8	288
	Wyższe	67	27	6	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	64	28	8	107
	Średni personel, technicy	44	45	11	42
	Pracownicy adm.-biurowi	64	34	2	51
	Pracownicy usług	63	28	9	71
	Robotnicy wykwalifikowani	56	33	11	95
	Robotnicy niewykwalifik.	62	32	7	35
	Rolnicy	69	23	8	40
	Pracujący na własny rach.	54	38	8	42
	Bezrobotni	50	43	8	70
	Emeryci	66	24	11	186
	Renciści	62	28	10	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	59	34	7	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	67	25	8	83
	sekt. pryw. poza rolnict.	58	34	8	227
	prywatnym gosp. rolnym	69	24	7	34
	Gospodynie domowe i inni	66	25	9	66
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	58	34	8	121
	501–750	58	33	10	102
	751–1000	54	35	11	125
	1001–1500	60	31	9	157
	Powyżej 1500 zł	71	22	7	223
Ocena własnych war. mater.	Źle	46	45	9	113
	Średnie	61	28	11	413
	Dobre	67	26	7	407
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	33	8	38
	Raz w tygodniu	65	27	8	423
	1–2 razy w miesiącu	58	33	10	153
	Kilka razy w roku	59	32	9	201
	W ogóle nie uczestniczy	59	29	13	111
Poglądy polityczne	Lewica	65	28	7	165
	Centrum	65	30	5	293
	Prawica	61	30	9	270
	Trudno powiedzieć	55	29	16	205